

SABCO

OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE,
BLOCK B, SUITE 307,
P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST,
LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիրոսի եւ Ռոսերայի դաշնային կազմակերպություն

ՃԽՂԽՈՏ, ՄԹԵՐԸ, ԽՄԻՉԸ, ԿՊՅՈՒՅՐ

ուղիղ հասցեատիրոջ՝ ծավով եւ իմնափոխով

ՄԿԱՆՆԱԼ

Առեւտրի նախարարն ազատ է արձակվել

Երեկ ՊԵՏԻՆԵՆ ԽՈՐՀԻ Առեւտրի նախարար Արմեն Մանուկյանի գլխավոր դասախոսությունը հայաստանի է, քե առեւտրի նախարար Տիգրան Գրիգորյանին ձեռքարկելու վավերացում ինքը չի սվել, եւ վաստրեն այդ գործողությունը կատարվել է առանց դասախոսի սանկցիայի: Առեւտրի նախարարի նշել է նաեւ, քե ղեժ է դասախոսականությունը ենթարկվել այն անձինքի, ով էր շինծու գործողությունների միջոցով բռնել են առեւտրի նախարարին: Ու քե երեկ գործերի նախարարությունը կողմից հարուցված դատական գործի հետաքննությունը դեռուս ԵԱՐՈՒ ճակվում է, սակայն 77 դասախոսական

նախարարին ազատ արձակելու հրաման է սվել: Առայժմ դժվար է ասել, քե ով է արդարացի, նախարարը, քե նրան բռնողները: Առեւտրի նախարարի օգնական Պարոն Գոլիանցիյանը հեռախոսազրույցում, հաստատելով հանրաժանության դասախոսի հայաստանյան իսկությունը, նեց, որ երեկ ժամը 12-ից Պարոն Գրիգորյանը ազատ է արձակվել եւ զսնվում է առն: Նա հերքեց նաեւ նախարարի ինքնասպանության եւ առողջության վաթարացման մասին ղեժվող լուրերը, նեցելով, որ նախարարի ինքնասպանությունը լավ է: Ընդ որում, վերը նշված լուրերը հերքել են նաեւ Հայաստանի ՆԳՍ-ում:

ՀԱՐԱԲԱՂ

Կազմիւրով. «Մի՞թե այժմ Ադրբեջանը վերահսկում է դարաբաղյան ուժերին»

Կարաբաղյան հակամարտության կարգավորման Ռուսաստանի ծրագրի առիթով Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարար Հասան Հասանովի ֆննդականական դիտարկությունների հեւ իր անհամաձայնություններն է հայտնել երեկ Բաքվում լրագրողների հեւ կայացած հանդիպման ժամանակ Ռուսաստանի Դաշնության արտգործնախարարության հասուկ համաձայնությունների դեմ Պարբեջանը գրկվում է Լեռնային Կարաբաղի ռազմական դրսենցիայի վերահսկողությունից: Ռուսաստանի ծրագրում նման ոչ մի քան նախատեսված չէ, սակայն Կազմիւրովը, ընդամենն ավելացնելով, իսկ մի՞թե այժմ Ադրբեջանը հնարավորություն ունի վերահսկելու Լեռնային Կարաբաղի ռազմական ուժերը: Հանդիպման ժամանակ Կազմիւրովը նաեւ նեցել է, որ որոշ ղեժներ, չլիվելով դրանք, խոչընդոտ են հարուցում ծրագրի կենսագործման ճանապարհին: Անդրադառնալով սարածաբանական հարցերի մեւ, ինչպես նաեւ Ադրբեջանի էրանի Հովանիական (Յուսիֆ-ջանլի) գյուղերի մոսակայմում: Երեկոյան Ադրբեջանական զորքերը դարձյալ գրոհել են դարաբաղյան ուժերի դաշնայինական դիրքերը, քայց կորցնելով 50 զինվոր, նահանջել են իրենց ելման դիրքերը: Կարաբաղի զինված ուժերին հաջողվել է արբեջանցիների հարձակումները հեւ մղել նաեւ Մարտակերտի էրանի Մեյսույան-Կարմիրական հասվածում, որտեղ հակառակորդը ԵԱՐՈՒՒՄՈՒՄ կենտրոնացնել նոր ուժեր եւ մարտական շինարկիւ:

Երեկ երեկոյան Երեւան ժամանեցին ԵԱՐՈՒՄ Միսկի խմբի ղեկավար Յան Էլիասյանը եւ Ռուսաստանի նախագահի հասուկ համաձայնությունների գծով դեմոստրացիայի Կազմիւրովը: Երեկ երեկոյան նախատեսվում է նրանց հանդիպումը Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հեւ: Հանդիպման ընթացքում կենտրոնացվելու է ԵԱՐՈՒՄ եւ Ռուսաստանի խաղաղարար առաքելությունների հեւ առեւտրի հարցեր:

Երեկ երեկոյան Երեւան ժամանեցին ԵԱՐՈՒՄ Միսկի խմբի ղեկավար Յան Էլիասյանը եւ Ռուսաստանի նախագահի հասուկ համաձայնությունների գծով դեմոստրացիայի Կազմիւրովը: Երեկ երեկոյան նախատեսվում է նրանց հանդիպումը Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հեւ: Հանդիպման ընթացքում կենտրոնացվելու է ԵԱՐՈՒՄ եւ Ռուսաստանի խաղաղարար առաքելությունների հեւ առեւտրի հարցեր:

ՏՈՍՍԱԿ

Նախարարի ձեռքարկումը ստվորական երեսո՞յք

Բնականոն, զարգացած որեւէ երկրում նախարարի ձեռքարկման, այն էլ կատարականորեն համար կայանաւորման վաստր կը դիտուէ իրեն մեծագոյն, ցնցիլ զայրակողութիւն, սկանդալ: Օրեւ ԵԱՐՈՒՄՈՒՄ այն չէր իջնի քեռքերի ճակատից, լրատուրեան միւս միջոցների գլխավոր լուրերի ԵԱՐՀԻԳ: Լրագրողները, օգտագործելով իրենց բոլոր հնարամտութիւնները, կը փորձէին յանելնալ սեղեկութիւններ կորզել, ենթակայի անցելու, նրա ընտանեկան կացութեանի, ունեցումների մասին տեղեկներ, լուսակարներ հրամցել հասարակութեանը: Ռուս երկրներում նման վաստր կարող էր նոյնիսկ կատարական ճգնաժամ առաջացնել, վարչաղեժը-համդէս կը զար յանուկ հարդողումով, դասախոսը իր կ'ատր, դաշնային վաստրան իր յանախոսի կը դաշնայինը, մինչ ընդդիմադիր կուսակցութիւններն ու բլոկները կը փորձէին հարցը սանել խորհրդարան եւ վաստրեան իրենի հաւտելարար տեսնել կատարութեան... Բայց առ բնականոն, զարգացած, նոյնիսկ միջին զարգացած երկրներում: Մինչդեռ մեզ մոտ, մայիսի 10-ին դասախոսը առեւտրի նախարար Տիգրան Գրիգորյանի ձեռքարկումն ընկալուեց իրեն հերթական բացայայտման մի օրինակ, դէպ: Կարծէլ ձեռքարկումը խորհրդի մի ԵԱՐՀԻԳ, որ այդ հաւաքական դասախոսանաւորութիւնը կը բացակայի մեր մէջ, հասարակութիւնը իրաւում կ'ունենայ հերթական անգամ ձեռքը քալի տու եւ առելու «ճանալ բոլորն էլ այդուիսին են, դարգաղել այս անգամ նրա բայտը չի քեւել»: Յ. Ա.

Երեւանի այդ ամէնը, ինչի՞ց էին բխում լրատուրեան ղեժական-դաշնային միջոցներում այդ սեղեկութեան սարքերութիւններն ու հակառակութիւնները, եւ երկրորդ քե որքանով էր իրաւասու նոյն կատարութեան մի նախարարութիւնը մէկ այլ նախարարութեան ղեժին ձեռքարկելու, հանրաժանութեան դասախոսութիւնը սեղեկ էր կամ նրա սանկցիան առկայ էր նման գործի ձեռնարկելիս, եւ կամ զանկատարութեան ղեժը վարչաղեժը նախօրոգ տեղ էր իր համաձայնութիւնը, վարչօրոգ զիժէ՞ր այդ մասին, եւ այլն, եւ այլն: Այս ամէնը տեղի չունեցաւ, չհարցուեց: Փոխարէնը, ինչուէս նման դեղմեում, առաջին տեղեկատուութիւնից յետոյ դաշնային աղբիւրները կրկին դարձան համար մտնց, դաշնայինութեւն «գործը հեւաքննութեան տակ է», «մեկ տեղեկութիւն չունենք», «մամուլը ծառայութեան ղեժը տեղում չէ» եւ նման անտեղեկիչ դաշնայինական դիմակի ետեւ: Կարծէլ իրենց գործը միայն ձեռքարկման վաստրը հրադարակելով ենթակային խայտարակելու էր:

Մինչդեռ նման «վաստրը» խայտարակում են ոչ միայն առեւտրի նախարարին ու նախարարութեանը, այլեւ ողջ կատարութեանը, վարչաղեժին, նրան նեւանակողին, նոյնիսկ ընդդիմութեանը: Եւ այնքան ժամանակ, որ այդ հաւաքական դասախոսանաւորութիւնը կը բացակայի մեր մէջ, հասարակութիւնը իրաւում կ'ունենայ հերթական անգամ ձեռքը քալի տու եւ առելու «ճանալ բոլորն էլ այդուիսին են, դարգաղել այս անգամ նրա բայտը չի քեւել»: Յ. Ա.

Ռուսաստանը հավասարիւմ է մամուլի ազատութեան սկզբունքներին

ՄԱԿ, 13 ՄԱՅԻՄ, ԻՏԱՆ ՏԱՍՍԱՐ ՄԱՍԵԼՊՐԵՍ: Ռուսաստանը հավասարիւմ է մամուլի ազատութեան սկզբունքներին եւ կունկրեւ խոչընդոտելու դեմ առաջարկ կանուկ կենսագործելու ուղղությամբ: Այս մասին հայտարարեց Ռուսաստանի մամուլի գերատեսչության տնօրէն Գրիգորի Կարասիւնը՝ հինգշաբթի օրը ելույթ ունենալով ՄԱԿ-ի տեղեկատվության կոմիտեի 16-րդ նստաշրջանում: Ռուսաստանը համդէս է գալիս միջազգային կանոնի բոլոր բնագավառներում, այդ թվում եւ տեղեկատվության բնագավառում ՄԱԿ-ի դերի բարձրացման օգտին, ասաց նա: ՄԱԿ-ի գործունեության, հիմնական քեմասիկայի նկատմամբ մեծ հեւաքննություն են հանդես բերում Ռուսաստանի ԵԱՐՈՒՄՈՒՄ կեւաքննութեան հասարակական կազմակերպություններ: Այդ իմաստով, ինչպես եւ մյուս երկրներում, իր դերը ղեժ է ավելի ակտիվորեն խաղալ ՄԱԿ-ի տեղեկատվության կենտրոնը, ասաց Գրիգորի Կարասիւնը:

ՎՄՄՄՄՄՄ

Կհաջողվի՞ նոր քանակություններ սկսել Բոսնիայում

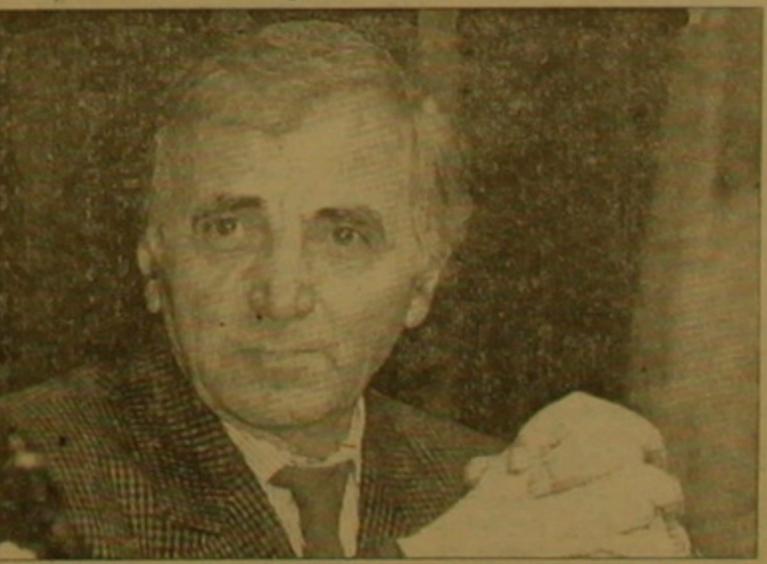
ՃԵՆԵՎ, 13 ՄԱՅԻՄ, ԻՏԱՆ ՏԱՍՍԱՐ ՄԱՍԵԼՊՐԵՍ, ՄՏԻ: Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի եւ Եվրոպական միության 5 երկրների արտգործնախարարները ժնեւում հավաքվել են ֆննդակելու Բոսնիայի խնդրի կարգավորման հարցերը: Եվրոպական հիւնգ երկրներ են Հունաստանը, Բելգիան, Գերմանիան, Մեծ Բրիտանիան եւ Ֆրանսիան: Հանդիպման նոյնական է մեակել ընդհանուր դիրքորոշում եւ քեւել համաձայնեցնել արաջնահերթ գործողությունների ծրագիրը, որով նախատեսվում է Բոսնիայում հակամարտ կողմերի քանակությունների վերսկսում: Մինչդեռ, երեկ կոպիւնը նոր սասկությունը վերակազմեցին Բոսնիայում: Մարտուկի մոտ ՄԱԿ-ի երկու դիտարկներ վիճակորդեցին անակնկալ կրակից:

Իսրայելը խոսքի տեղ է

ՃԵՆԵՎ, 13 ՄԱՅԻՄ, ԻՏԱՆ ՏԱՍՍԱՐ ՄԱՍԵԼՊՐԵՍ, ՄՏԻ: Իսրայելական բանակը դաշնային է այսօր երկրորդ օրը իր ԵԱՐՀԻԳ հանձնելու ղեժեւսինցիների վերահսկողությանը: Ինչպես ակնկալվում է, Գազայի հասվածից իսրայելական զորքերի դուրսբերումը կարգաւորի մեկ ԵԱՐՀԻԳ: Ցասեր Մարտուկ 300 մարդուց բաղկացած ղեժեւսինցիան ոստիկանական ղեկազմը հասավ երկրորդ ինչեւելու է ինքնավարության ղեկավարության նստակայքը: Ցասեր Մարտուկ նեւանակեց 25 հոգանոց մի մարմին, որը ղեկավարելու է Գազայի ու երկրորդի ինքնավարությունը:

ՇԱՅ

Շառլ Ազնաւուրը կրկին Հայաստանում

Երեկ ուշ երեկոյան սեփական ինքնափոխով Երեւան ղեժէլ է ժամանել նախագահ Տեր-Պետրոսյանի կողմից Հայաստանի Հանրապետության ԵԱՐՀԻԳ ղեժեւսին խաղաղութեանը ստացած Շառլ Ազնաւուրը: Ֆրանսիացի հոյակապ երգչի այցելությունը իր նախնիների հայրենի այս անգամ էլ կատարված է իր իսկ իմաստով «Ազնաւուրը Հայաստանին» քարտեզման կազմակերպության մեւ մետրան Երեւան է քեւել մեծ հանակոյրանքը դեղորայք եւ բուժարտավորումներ: Ազնաւուրն այսօր դաշնային է այցելել Երեւանի Երեւանի հիվանդանոց, որտեղ իր

կազմակերպության միջոցներով բացելու է վնասվածքաւորության բաժանում: Այնուհետեւ նա կունկրեւ աղեկի գոտի՝ Վանաձոր եւ Մոլիսակ, իսկ վաղը Գորիս: Մայիսի 16-ին մեր նեւանակողը հայրենակիցը ղեժեւսխարար Վազգեն Մարտուկի ուղեկոյորանք կայցելի զինվորական հոստիսակ, հեւսն Քանաքեպէ: Նոյն օրը ժամը 12-ին մահատիւն կընդունի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, իսկ ժամը 13-ին կկատարուէր նախնիների հեւսն մեծ հանակոյրանքը երգչի մամուլի առաքելութեան նախագահի աշխատակալութեամբ: Մա Ազնաւուրի չորրորդ այցն է Հայաստան 88-ի երկրեւարձից ի վեր, բոլորն էլ քարտեզման:

ԱԶԳ

հրատարակում

Նրանք

առաջիններից էին

Գեորգ Աղաբեկյանը (Աղաբեկյանը) խորհրդային հեռախոսային շուկայի մուտքը բացողներից էր: Նա առաջնակարգ հեռախոսային շուկայի մեկն էր, երբ յաստի առաջինը ողջ եվրոպայում: Աղաբեկյանը վճարված դեր խաղաց էնվերի սոցիալական գործում: Մոսկվայի «Գիր», լուսավորություն, գրախոսություն» ընկերությունը լույս է ընծայել «Գեորգ Աղաբեկյանի «ՉԿԵ աշխատանքում» հուշերի գիրքը, որը առաջին անգամ հրատարակվել է 1931 թվականին Քեյ-Քոնը:

Այս գիրքն արժանի է ուշադրության, որովհետև մի ստեղծագործություն, որը դասկանում է առաջին չեկոսլավախոսականը, ՕԳՊՈՒ-ի արևելյան բաժնի ղեկավար և Սամբուլում գործակալի (իսկ մինչ այդ՝ Աֆղանստանում և Իրանում) գրչին: Մյուս հանրահայտ հեռախոսային փախսականները եղան ավելի ուշ, նրանք գնում էին Աղաբեկյանի հետևորդները: Անհրաժեշտ է ընդգծել գրի հավաքագրում արժանահավաստությունը, որը ձեռք է բերվել հեղինակի ոչ միայն որոշ ստեղծագործություններից, այլև սոցիալական հիշողության հազվից: Նախաբանում Աղաբեկյանը դիմում է, որ չափս է «բացարձակապես փաստացի սկայներ, որոնց համար դասրաս է սպառացիություններ եւ դասախոսականություններ կրել Եւրոպայում յուրաքանչյուր կառավարության եւ անձի առջեւ»: Եվ դա հոխորսանք չէ, քանի որ Աղաբեկյանի բացարձակ անկեղծությունը եւ կայսրած արեւմտյան հեռախոսային շուկայի հետ մագորականությունը, ինչպես է ՕԳՊՈՒ-ի գեղականության դասախոսականը հնարավորությունը, որի հեռախոսային Աղաբեկյանի նկատմամբ վերջինիս կողմից իրեն հայտնի գաղտնիքները հրատարակելուց հետո կարող էր թուլանալ: Հասկանալի է, որ 60-ից ավել անցած տարիներին գրում երբեք էլ ոչ մի փաստ ոչ ոքի կողմից երբեք չի հերկվել: Իր հուշերում, որոնք բացահայտում են նաեւ ՉԿԿ կառուցվածքը եւ աշխատանքի մեթոդները, հեղինակը չի խնայում նաեւ ինժեներները, ցույց տալով այն ստորագրությունները եւ աշխատանքները, որոնց դիմում էին աշխատանքում, դասում է, թե ինչպիսի դեր խաղաց ինքը լեզու փառայի սոցիալականում: 1930 թվականի հուլիսին Արեւմուտք անցնելու գլխավոր դասախոսը եղավ հիասթափությունը կոմունիստական համակարգից: Աղաբեկյանը գունագործներն նկարագրում է ՕԳՊՈՒ-ի ղեկավարության եւ կուսակցության ֆայլայումը, որի ներկայացուցիչներն աղուրում են հենց այնպես, առանց դրամի, ըստ դասախոսի:

Եղել էին նաեւ այլ դասախոսներ՝ սերը անգլուի Իգոր Արիբերի նկատմամբ, երկուողը ստալինյան հերթական զսուճներից, ինչպես դա եղավ Սամբուլում իրեն նախորդող հայտնի Բյուրիկինի հետ, ինչպես նաեւ նրա նկատմամբ թուրքական ոստիկանության ամոլ հեռախոսայինը: Աղաբեկյանը անսարք չէր վրդի նկատմամբ, սակայն նրա մեջ մինչեւ վերջին օրերն աղուրում էր հեռախոսային մոլեգնությունը: 1930 թվականին, խզելով կառուցող ՕԳՊՈՒ-ի հետ, նա հեռախոսային դարձավ քրիստոնեական գործակալ եւ կարեւոր դեր խաղաց չեկոսլավական մի Եւրոպայում: Եւրոպայի խափանման գործում, այդ թվում նաեւ՝ իրեն անուանելու և ստանալու: 1937 թվականին նա, ըստ երեսույթին քրիստոնեական հեռախոսային գործակալ հանձնարարությունը կատարելիս, խճովեց Իսթանբուլից մեկուրային արժեքների դուրս բերման գործողության մեջ, որը կազմակերպել էր ներքին գործերի ժողովուրդը եւ ստանվեց նրա գործակալների կողմից Ֆրանսիայի արտոնական սահմանի վրա: Աղաբեկյանի գիրքը ընթերցվում է ինչպես արկածային վեպ: Նա, օրհնակ, նկարագրում է Աշխիցի ֆուրսու դար Բաթանովի ուրուը, որն ինժեռ կազմակերպել, բերում է հազվագյուտ վկայություն, թե ինչպես Սալինը, Երանցեղով արգործողականը էր ՕԳՊՈՒ-ն, կազմակերպեց ռազմական մի արկածախոսությունը: 1929 թվականի գարնանը աղաբեկյանի զգեստով հազար կարմիրքանակայինների ներխուժումը Աֆղանստան, որը հրագործեց Վ. Պրիմակովի գլխավորությամբ, որի հետևանքով զոհվեցին 8 հազար աֆղանցի, իսկ հարձակողները ունեցան 120 տղանված եւ վիրավորներ:

«ԼՂ», 29 սեպտեմբեր, 1994

Արագադրի հետեւանում եւ մի Եւրոպայի օրյակիվ դասախոսներով դիմում է դուրսը հաճախող երեխաների թվի զգալի կրճատում: Երբ 1989-1990 ուսումնական տարում մեր դուրսում սովորում էր 1400-ից ավելի աշակերտ, առաջ այս ուսումնական տարում նրանց թիվը գրեթե կիսով չափ նվազել է: Եվ սա ոչ միայն մեր դուրսը, այլև ամբողջ հանրապետության զամբ է:

Դասախոսների չգավորական վիճակը, որոնց միջին աշխատավաճը կազմում է ամսական 300 դրամից էլ ավելի, Եւրոպայում չի ստեղծում ոչ միայն ողակամուման բարձրագույն, այլև ամենօրյա դասախոսությունների կատարման հարցում: Դրա հետեւանում ենթի է ունենում ուսուցչի մասնագիտական

առանձին լուծելու փորձը բնավ չի կարող հանգեցնել էլի թե Եւրոպայի արդյունքների: Վերջին երեսույթը կարող է այն բանի հետ, որ դուրսը բոլոր ցավերը համալիր ու համակարգված բնույթ ունեն, ուսի արդյունավետ լուծումը կարող է լինել միայն ընդհանուր, համալիր, համակարգված:

Մտնելով օրհասական իրավիճակում անհնար է թվում որեւէ այլ ելք առաջարկել, բացի դուրսըների ողեսական ֆինանսավորման ու խնամակալության ուժեղացումից: Մասնավոր դուրսըների հասասուրյունը լավ է եւ կարող է բարգավաճել համեմատաբար հարուստ հասարակություններում, կրթության վճարումակ ոլախանջարկի առկայության դայանմանում: Այդուհանդերձ արդեն այժմ դուրսական կր-

ներ սշացան համադասասխան բնագավառներում: Դուրսըղը դեբ է զարգանա սարբերակված ուսուցման ուղղությամբ, քանի որ մեր ժամանակներում հանրակրթական ուսուցման օգտակար գործողության գործակիցը Եւրոպայում է: Դեռ 1935 թ. Գերմանիան դարձավ հայրենիք (եւ ոչ թե ԽՍՀՄ-ը, ինչպես սխալմամբ համարվում է) հրաժարվեց այդ համակարգից: Ամբողջ աշխարհն արդեն վաղուց անցել է ուսուցման սարբերակված կամ ֆրանսիական մեթոդին, նկատի ունենալով երեխայի հնարավորություններն ու կարողությունները: Վերջ ի վերջու մեր կողմից անխնայ եւ անգրագետ բան է դուրսըղում բնածին սեխնիկական հակումներ ունեցող աշակերտից ոլախանջել գրական կամ առհաս-

կատարմանը խոչընդոտում է եւս մեկ եական հանգամանք, այն է՝ բարեգործության աննշող գործունեության հասակ, օրենսդրական կարգով մանրակրթի մակված կանոնակարգման բացակայությունը: Չէ որ բնավ էլ զարգանի չէ, որ հենց այդ չկարգավորվածության դասախոսով է սարածվել այն գործակերպը, երբ բուն «բարեգործություն» հասկացությունն արժեզրկվում է, դառնում «այտոյս կոչված», քանզի սկսում է լոկ ֆոլ ծառայել այլ, լավագույն դեռյում անուանալի գործունեության համար: Այս երեսույթն ընդհանուր բնույթ ունի, ըստ որում ոչ միայն Հայաստանում, այլև ամբողջ հեխորհրդային շարածում: Բացի դրանից, բարեգործությանը վերաբերող օրենսդրությունը դեբ է խելամիտ լինի, որդեսգի

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Ազգային դուրսի առօրյան եւ ցավերը

Վարդապետությունը զննող ճգնաժամների ֆոնի վրա ժողովրդական կրթության հարցերը մի սեռակ երկրորդ լույսն են սղվել, մինչդեռ դուրսըղը կանգնել է մի ամբողջ Եւրոպայի խնդիրների առջև, որոնք ոլախանջում են Եւրոպայի և գրագետ լուծում: Փորձենք բնութային առնել դրանցից ամենակարեւորները եւ առաջարկել դրանց լուծման մեր կարծիքով մասշտիպ ուղիներ:

կարողությունների անկում: Մասնավորումները բողոնում են դուրսըղը եւ առաջին հերթին, որովհետեւ կանոն, հեռանում են առավել ձեռնբեցնելու: Մնում են անհասանաքեմ աշխատողները: Բացի դրանից, հեռանալու, նոր աշխատանք, սեփական ուժերի նոր կիրառություն որոնելու գործընթացն ընդգրկում է առաջին հերթին տղաների, ինչը կործանարար կերպով է անդրադառնում ինչպես տղաների, այնպես էլ աղջիկների դասախոսության ու կրթության վրա, մասաղ սերնդի դասախոսության մեջ հանգեցնում բարոյահոգեբանական անհամակարգության:

Այսուհետև, արդեն վերը թվարկված դասախոսների բերումով ենթի է ունենում դուրսըղում մնացած եւ ուսումը Եւրոպայում աշակերտների դասավանդման մակարդակի ասիճանական, ողակական անկում:

Վերոհիշյալ բոլոր դասախոսների ազդեցությունն էլ՝ ավելի է՝ խորանում ինչպես Եւրոպայում, այնպես էլ ամբողջ դուրսական կայքի ֆայլաման հետեւանում, ինչը ստեղծում է լրացուցիչ եւ Եւրոպայում անհասանաքեմ ֆոն: Դրա հետեւանում դուրսըղի առանց այդ էլ սուր ու հրատաղ խնդիրները հայտնվում են անկանկի, փակուղային վիճակում:

Բացակայում է դուրսական ինքնակառավարման օրենսդրական իրիքը: Ուսի դուրսըղների գոյությունն ու գործունեությունը մասնավոր են ինքնահոսի, հանձնված սնօրիությունն եւ կոնկրետի ձեռներեցողության կամ անձնուներեցողությանը: Իսկ օրեցօր արագացող ավերումների դայանմանում բացարձակապես անհասանաքեմ է, թե նրանք ինչպես կարող են դուրս սրծնել այն փոսից, ուր իրենց նեակ է արդի կյանքը:

Դուրսըղի բոլոր թվարկված աղեսները սերտորեն կաղված են միմյանց հետ եւ դրանցից որեւէ մեկն

բուրյան փրկության Եւրոպայում միջոցներ ձեռնարկելով, բնավ չի կարելի անհետք հեռագայում մասնավոր, մեղ դուրսիլային դուրսըղների սեղծ-

րակ հասարակագիտական խոր գիտելիքներ: Եվ ընդհակառակը: Նկատի ունենալով դուրսըղի ողալի, աղեսալի ֆինանսական վիճա-

խրանի անցումը ամբողջաշխրական ձեռով կազմակերպված կրթական համակարգից դեռի կազնվ մրցակցության եւ մասնավոր նախաձեռնության վրա հիմնված համակարգ:

Այս տեսակետից, մեր կարծիքով, իրական է միայն մեկ ուղի: Դա, մի կողմից, ինքնուրույնության ավելի մեծ խրավումների սրամաղումն է արդեն գոյություն ունեցող ողեսական դուրսըղներին (սեփական կանոնադրություն, սեփական բյուջե եւ այլն), մյուս կողմից, հնարավորության սահմաններում ավելի ու ավելի ինքնուրույն այդ դուրսըղների ֆինանսավորման բազմաթիվ այլընտրական աղբյուրների սեղծումը: Ըստ որում (եւ սա Եւրոպայում է), ֆինանսավորման իրական աղբյուրներ, որոնց համար հարկավոր է իրական կերպով եւ ազնվորեն մրցակցել:

Այստեղ նեակն, որ անմիջապես էլ ձագում է մի կողմից ազնիվ մրցակցության, իսկ մյուս կողմից կատարելի մրցակցության մեխանիզմների սեղծման հարցը: Կատարելի (ավելի սուրյգ կլինեք ասել «ուղղորդվող») այն իմաստով, որ դա հանգեցնի կրթության ողակի տեսակետից Եւրոպայում այն դասախոսների առավել արդյունավետ օգտագործմանը, որոնք կարող են հասկացվել ժողովրդական կրթության կարիքներին:

Ժամանակը չի սղաատմ: Հարկավոր է անել որոշակի հետեւություններ, Եւրոպայում արմատական գրագետ որոշումներ ընդունել դուրսըղների վերաբերյալ: Արդեն վաղուց ժամանակն է հրաժարվել հնչել, բայց կոնկրետ, Եւրոպայի թվայնակարգից գուրկ կարգախոսներից, «գիմնագիտ», «ակադեմիա» սղուղի անմասու ցուցանակներից: Դեբ է ոչ թե մի ժայռահեղությունից ընկնել մյուսի մեջ, ոչ թե կրկին հեծանիվ հայտնագործել, այլ գրագետ կերպով՝ օգտվել համապատասխան մանկավարժական գիտության նվաճումներից եւ հենկելով նախահեղափոխական հայ դուրսըղի ավանդույթներով հարուստ դասական փորձի վրա, ոչ թե խոսով, այլ գործով վերածնել ազգային դուրսըղը:

ԱՐՄԵԱ, ՍՄԻՐՈՒԹԵՆԸ, ՅՈՒՆԻՍԵՓ
Տարաա Շեպենկոյի անվան թիվ 42
դուրսըղի սղորես

ման հնարավորությունը: Ավելին, հարկավոր են դրանց սեղծմանն ու զարգացմանը նույնասուղ միջոցառումներ:

Նման դուրսըղների ցանցի լիարժեք գոյությունը ակնհայտորեն կնոյասի ողեսական դուրսըղներում դասավանդման ողակի բարձրագույնը, որոնց թիվը դեբ է գերագանցի մասնավորների թվին:

Բերված փաստերի լույսով կոնկրետ իմաստ ունի վերանայել եւ հանրակրթական կրթության մակարդակը իջեցնել մինչեւ 8-րդ դասարան, այդ հիմնի վրա սեղծելով երկամյա դուրսիլային կրթություն: Այդ կարգի որոշակի փորձ է կուսակցում մեր Տարաա Շեպենկոյի անվան թիվ 42 դուրսըղում: Դեռ 1990-1991 ուսումնական տարում մեմկ ուրամյա կրթության բազայի վրա սեղծեցինք բնագիտական եւ հումանիտար առարկաների խորացված ուսուցմամբ դուրսըղ: Նորամուծության դրական արդյունքները Եւրոպայում ի հայտ եկան: Երեխաներն զգասացան, կտուրկ մեծացավ ուսուցիչների դասախոսականությունն իրենց աշխատանքի համար եւ որովհետեւ դրա բնական արդյունք, աշակերտները զերագանց գիտելի-

Միջազգային

Այս օրվա Չլախը Լիբանանում մտայնաց մի ժամ խաղաղությանը: Երկրի երեք ղեկավար գործիչներին ոչ մարտնչ-ֆրիստնյա նախագահ Հրատին, ոչ սուննի մահմեդական վարչապետ Հարիրին, ոչ խորհրդարանի խոսնակ, շիա մուսուլման Բեիրին իրենց ուժադրությունը չարժանացրին Չլախի հանդիսավոր դասարանը:

ընդգծում են երկրի արաբական դասկանելիությունը, նրա հեռագա ճակատագիրը կառուցելով Միջին Արևելքի հեն: Նրանք դասարան են գտնարեկ Լիբանանի դավանանքային-համայնական կառուցվածքը և ասիանաբար կրոնականից վերածվել համազգայինի:

Մակայն ոչ բոլոր ֆրիստնյաներն են հակված այդ դիրքորոշմանը:

ՀԱՆՍ

Ո՞վ կկանգնի ֆրիստնյաների մեջքին

Ինչպես հաղորդել են, Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Տարիրին առկառիվ էր իր ոչնական-դասեռական գործունեությունը, բողոքելով հանրապետության և խորհրդարանի նախագահների իր վերաբերմանը և ազգային հասարակական ծրագրերի հանդեպ ընդունված ընդդիմացիկ կեցվածքի դեմ, երկուսն առջնագնացելով կառավարական ճգնաժամ: Գրավոր իրաժարականից կախն զարգացրելու անցյալը, ըստ էության, ղայմանախառնված է նաև իր գլխավորում դասիկի կազմում փոփոխություն մտցնելու նրա գանկությունը, քանի վարչապետն ուզում է մարտնչ-ֆրիստնյա նախարարներից ոմանց փոխել, ինչը, խորհում, Դամասկոսի արևելք չէ: Լիբանանի ոչնական-կառավարական բարդ կառուցվածներում այս բոլորն այնքան էլ հասկանալի չէ օտարերկրացու համար: Մտնել ներկայացվող հողվածը կարող է դուրսբերելի դարձնել այն:

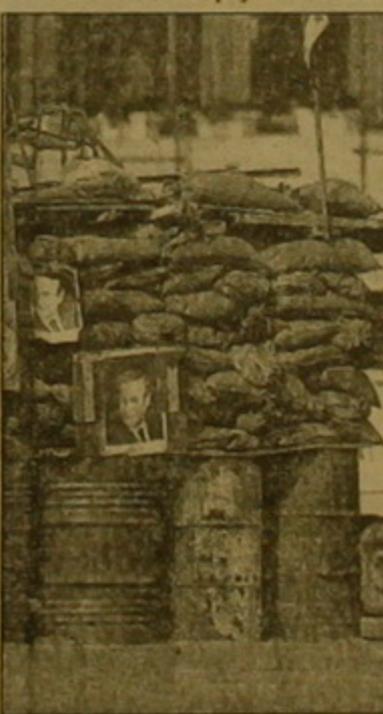
որը Բեիրնում անցկացնում էր մարտնչների դասընթաց Մար Միլերը: Կառավարության կողմից մասնակցում էր միայն ոչնական երկրորդական նախարար Ժան Օբեյդը: Ներկայացուցչության նման գաժը մակարդակը նախադեղ չունի լիբանանյան դասնություն մեջ և արսացողում է սարքեր դավանանքների միջև հարաբերությունների խնդիրը:

Մարտնչների համայնքը Լիբանանում ամենախուսում է ֆրիստնական դավանանքների բվում և կազմում է երկրի բնակչության 25 տոկոսը: Մարտնչները արաբ ֆրիստնյաներն են, որոնք ճանաչում են Հոմի ղադի գլխավորությունը, սակայն ունեն սեփական դասընթաց: Նրանք այսօր են անվանվում իրաքի սիրիական ճգնվոր Մուրք Մարնի, որն ադրել է 4-5-րդ դարերի սահմանում: Հասկառեն նրանք էին, որ ունենալով գրագիտության ավելի բարձր մակարդակ, համեմատած այլ համայնքների ներկայացուցիչներին, սերս կառներ հասասեցին Արևմտյան Եվրոպայի և հասկառեն Ֆրանսիայի հետ, որը հանգեցրեց առեւտրի, արդյունաբերության և ֆինանսների արագ զարգացմանը Լիբանանում:

Բրիստնական համայնքի ներկայացուցիչները միշտ էլ կազմել են երկրի բուրժուազիայի մեծամասնությունը: 1943 թվականին, Լիբանանի անկախություն ձեռք բերելուց հետո, իբրանության գորսաբորը և Ֆրանսիայի ազդեցությունը նրանց հնարավորությունը ընձեռեց վճարական ազդեցություն գործարար ներքին և արսաֆին ֆաղակալություն վրա, միաժամանակ սահմանադրության անգիր մատն իրավունք ձեռք բերել երկրի նախագահը մարտնչ համայնքից ընտրելու: Երկրի երկու համայնքների ֆրիստնական և մուսուլմանական, զարգացման գործում նման անհամամասնությունը անխուսափելիորեն կոնֆլիկտներ էր առաջացնում: 1975 թվականին այդ հակամարտությունները Խորալի «օմանդակությանը», վերանցին արաբացիական դասերից, որը ֆրիստնյաների ղեկավարները արևելք չլեցին: Նրանց «ոսկյա դարը» անվերադառնալիորեն անցավ: Մեղավորների որոնումներում սկսվեցին «դարգաբանումներն» արդեն իրենց ներքին ճամբարում:

Այսօր մարտնչական ֆաղակալան բեմում գործում են վեց կուսակցություններ: Նրանցից ամենահզորը հասկառեն Զարալիքը (վաղանգավորները), ընդհանուր լեզու գսան Միջին Արևելքում, որի «գողիչ» կորոլուրը (40 հազար մարտնչներ), իր հսկողությունը և կառավարումը Լիբանանի արաբների 80 տոկոսը: Փաղանգավորներն այսօր

Որդես փաղանգավորների ընդդիմախոսներ են հանդես գալիս նախ և առաջ վարսանդություն մեջ գտնվող անվանի գործիչները: Նրանց բվում է բանակի նախկին հրամանատար, ներկայումս Ֆրանսիայում ընդունված ռազմական ֆրիստնյաներից են:

սիա անտրված աղասան գսած գեներալ Միլեյ Աունը, որը նախկինում հանդես էր գալիս միացյալ և անբաժանելի Լիբանանի օգտին: Այժմ գեներալը հայտարարում է. «Զանի որ մուսուլմանները չեն ընդունում դեմոկրատական, արսասանանի միջամտությունից ազատ Լիբանանի գաղափարը, աղա անվելի լավ է ունենալ կոնֆեդերացիայի բաժանաներում ֆրիստնական օջախ»:

Մակայն ֆրիստնական ճամբարի բուն խնդր «պարկան» է Մամիր Ժահիան: «Լիբանանական ուժերի» հանրապետությունում ռազմական ժողովրդական ամենազոր կազմակերպության ղեկավարը ժայրահեղություն հակասական անձնավորություն է: Նրա կուսակցական մականունն է Գոկոսը, թեղեն նա չունի բարձրագույն կրթություն: Իր գործերը կառավարում է «վախի հեղինակության» օգնությամբ: Մասնակցել է ահաբեկչական բազմաթիվ գործողությունների, այդ բվում նաև թոնի Ֆրանսիայի Լիբանանի նախագահ Աունի ման Ֆրանսիայի որդու աղանությունը, որը երկիր էր իրավիճակ սիրիական գործերին: Երկու անգամ 1983 և 1986 թվականներին, նա խողությունը բարձրացրեց կառավարության վերջում ուժերի դեմ:

Երբ այս օրվա գործանք իբրանությունում գերակշռող սիրիաներն սրամաղված սուննի մահմեդականները լուծարեցին «Լիբանական ուժերը» և հսկողություն սահ-

անհանգեցին տեղեկավորության գանգավածային միջոցների վրա, որոնք հիմնականում դասկանում էին ֆրիստնյաներին, Մամիր Ժահիան իբրանությունների կողմից փակվեց երկրի հյուսիսում, Հադրասում, իր «գեոտի» մեջ: «Լիբանանյան ուժերի» թիվ 2 մարդը Ֆուադ Մալեկը բանադրվել է ֆիստիարին մարտնչ կեղծեցիներին մեկնում դա-

նախ հակադեմոկրատիկ հենս:

Լիբանանի նախկին և ներկա «սերերի» միջև հակադեմոկրատիկ սասկացավ: Գոկոսի գինյալները ֆրիստնյաներից անմիջառես դարձան հավասի մարտնչներ: Նրանց

մեջ մի այսպիսի ժողովրդական է իբրանում ֆրիստնյաներին գանկանում են ձեռի բերել և երկրից դուրս մղել: Նրանք նաև անհանգստանում են մուսուլմանների ժողովրդագրական աճի աղանակից: Այդ կառակցությունը դեմոկրատիկ կառուցվածքի կրոնական սկզբունքների (հանրապետության նախագահն ու բանակի գլխավոր հրամանատարը ֆրիստնյա մարտնչ, վաղապես սուննի մուսուլման, խորհրդարանի նախագահը՝ շիա մուսուլման) հնարավոր վերացումը նրանց կողմից ընկալվում է որդես ողբերգություն:

Այսօր ֆաղակալան ոլորտում ֆրիստնյաները ներկայացված են երկրորդական ղեկավարով: Նրանք ղրկված են ղեկավար ֆաղակալանության վրա ազդելու հնարավորությունից: Իսկ բաժնի կարծիքով, նախագահը միայն ղեկորատիվ ղեմ է: Դե, ինքը Լիբանան էլ նախագահական հանրապետությունից դառնում է խորհրդարանական:

Ասացվում է մի դարադոս, այն դայմաններում, երբ Լիբանանի «հոգասար մայրիկ Ֆրանսիան», նաև ողջ ֆրիստնական աբխարի գլուխ են թեկել իրենց դավանակիցներից, լիբանանյան ֆրիստնյաներին այլ բան չի մնում, քան իրան իր ղեկը մուսուլմանական Միջին Արևելք, որը թեկույ ինչ-որ կերպով կարող է աղանակել նրանց անվանագրությունը:

Ըստ «Սեպտեմբեր» թերթի կյոթերի

ՄԱՐՏՈՍ

ՄԱՏ-ում նախարարական դասնունները բաժանվեցին

ԳՐԵՏՈՐՈՎ, 12 ՄԱՅՈՎ, ԻՏԱՆ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆԴՐԵՆ: Գարավախիկյան Գանրապետության գանգասարկման դասարանի գլխավոր դասավոր Մայլ Քորբեցը երկրի նախագահ Ելան Մանդելայի ներկայությամբ չորեքսոթի օրը ընդունեց ազգային միաստության անցումային կառավարության անդամների երդումը: Գարավախիկյան Գանրապետության ժամանակավոր սահմանադրության համաձայն, գործադիր իբրանության բարձրագույն մարմինը դեբե է թաղկացած լինի դեմոկրատիկ ղեկավարից, նրա երկու տեղակալներից և մինչև 27 նախարարներից: Յուրաքանչյուր կուսակցության ներկայացուցչությունը սահմանվել է ադրիկ վերջերին ԳԱԳ-ում կայացած ընդհանուր ոչ գեղային ընտրություններում դրա սացած ղեկների բվի համեմատ: Դրանց արդյունքների համաձայն, ԱՖԻ կյան ազգային կոնգրեսը կառնեսում սացել է 18 տեղ, Ազգայնական կուսակցությունը՝ 6 և Ինկարս կուսակցությունը՝ 3 տեղ:

Տեղի Բիսիսը. Ասիստետ է նոր ֆաղակալություն

ԳԵԿԻ, 12 ՄԱՅՈՎ, ԻՏԱՆ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆԴՐԵՆ: «ԱՄՆ-ը չլեբ է ալլես ժյուս երկրն էին սովորեցնի ադրել: Գասկառես «Ասոց դասերազմի» ալաբեց հետ Չի նասանում և անորոջ Ասիստետ տեղի ունեցած սղակորի լիոլիսությունները վկայում են Վաչիկցոնի նոր արսաին ֆաղակալության անհրաժեշտության մասին», հայտարարեց ԱՄՆ-ի նախկին դեսֆարսուդար Գեորգի Քիսիցը, այստեղ էլ ույթ ունենալով Ասիստետաղովիանության օրսաին խնդիրներին նվիրված միջազգային գիսաժողովում: Անդրադատակով չինաներկյան հարաբերություններին, Քիսիցը նեց, որ երկու դեմոկրատների քաերը զուգահեռում են բաց սենսական ֆաղակալության վարման, Ասիստետ խաղաղության և կայունության աղանակման և աբխարիում հակամարտություններին մեղմացման գործում: Նա Պեկիին և Վաչիկցոնին կոչ արեց հարաբարի իրենց արաժայնություններն առեսում Չինաստանին առավել բարենդաս օեժիմ սրամարելու հարցում:

Մտրագրվեցին մտադրությունների արձանագրություններ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 12 ՄԱՅՈՎ, ԻՏԱՆ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆԴՐԵՆ: «Ռուսաստանի տեխնոլոգիա 94» ցուցահանդեսում իրենց եզակի տեխնոլոգիաները ներկայացրած ռուսական ձեռնարկությունները արդեն մտադրությունների առաջին արձանագրություններն են ստորագրել աներկյան գործընկերների հետ: Ռուսական բարձրագույն տեխնոլոգիաների օգտագործման նկատմամբ լուրջ հետաքրքրություն են հանդես բերել ամերիկյան գործարար աբխարի այսպիսի հսկաներ, ինչպիսիք են «Մակդոնել Դուգլասը», «Ռոլուել ինքերենլեյզը», «Կաերոլիալը», «Ուեսթ-գրուլը», «Գրես ընդ Ռիթերին», ինչպես նաև բազմաթիվ միջակ ու փոքր ձեռնարկություններ:

«ԱՄՆ-Ը» Գլխավորում և ուղեւորություն Թուրիա՝ Բաթում ֆաղակալ ալսոբուսներով դեմի Ռիգե, Տրադիզոն, Սամբուլ:

Ուղևորության տևողությունը 6 օր: Անվաւ ուղևորվելու իրավունք կստանան այն անչին, ովքեր կաշակցեն 10 հոգանոց խմբերի համալրմանը: Ուղևորության անվսանգ ընթացքի ապահովման ծախսերը ֆիրման վերցնում է իր վրա:

Տեղեկությունների համար դիմել «ԱՆԻ» հյուրանոց, 6-րդ հարկ, 603, 604 սենյակներ, հեռ. 594604, 594603:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՀԱՍԱԼՍԱՐԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ Ժրագրի ալաբսական վկայագրի շնորհումով

ՀԱՅԳ նախաձեռնում է «Հասարակական առողջադաաիություն» մեկ արվա ծրագիր, որի վերջում կսրվի վկայագիր: Ծրագրի նդասակն է համադասասխան կրթությամբ մասնագեսներին դասասեսել հասարակական առողջադաաիության ոլորտում աբխասելու համար: Առանձնահատուկ ուսուցողություն կսրվի առողջադաաիության հիմնական գիսությունների ծրագրով, գնահատում, կառավարում, կառի միջոցներ, համաճարակաբանություն և ղեկավարում, ուսումնասիրությանը: Դիմողները դեբե է լինեն թեկական (ասամնարուժական բաժինը ներառյալ) և անասարուժական ինսիստեսների բաժնակարներ, ինչպես նաև ճարարագիսական, բնագիսական, հասարակագիսական կամ այլ հարակից մասնագիսությունների բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք: Անհրաժեշտ է նաև առողջադաաիության կառավարման կամ հասարակական առողջադաաիական ծաայության բնագավառում առնվազն երկու արվա աբխասանալին փործ:

ՀԱՅ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է, որ ընդհանուր գնահատակներին միջին ցուցանիքը լինի 4.0 և բարձր, ինչպես նաև TOEFL (ննությունից հավակել 550 միավոր կամ ՀԱՅ-ում մայիսի 28-ին կազմակերպող անգլերեն լեզվի (ննությունից սսանալ բավարար գնահատակները) Անհրաժեշտ է սսանալ բավարար գնահատակներ նաև յուրաքանչյուր ղեկներներին ՀԱՅ-ում կազմակերպվելի GRE (ննությունից): Այն անձանց համար, ովքեր բավականալալ չեն սիրադեսում անգլերեն լեզվին, 1994 թ. առնանը ՀԱՅ-ում կկազմակերպվեն դասընթացներ: 1995 թվ. գարնան և ամռան ընթացում ուսանողները կունենան հետեյալ դասընթացները. առողջադաաիության վարում և կառավարում: կենսալիճակագրություն, համաճարակաբանություն և վարագծային գիսություններ: Դիմողների վերջնական ընտրությունը կկատարվի 1995 թ. փեսվար ամսին: Ընդունված ուսանողների թիվը չի գերազանցի 20 հոգուց: Դիմողների ընդունման վերջին ժամկետը սոյն բվակալի մայիսի 27-ն է: Դիմումների ձեռքը կարելի է սսանալ ՀԱՅ-ի գրանցման բաժնից: Գացել երեսու, Սարեալ Բադրամյան 40, 1 հարկ, հեռ. 27-10-85: Հիեեցում են, որ ընդունելությունը Գործարար ղեկավարում, ճարարագիսություն, Քաղաքագիսություն բաժինները և «Անգլերենի դասավանդում, որդես երկրորդ լեզու» նոր բացված ծրագիրը արունակվում է մինչև մայիսի 27-ը:

